

ŽIVOT JE HOŘKÝ

Biblický text:

Jakub 1,2-4: *Mějte z toho jen radost, moji bratří, když na vás přicházejí rozličné zkoušky. Vždyť víte, že osvědčí-li se v nich vaše víra, povede to k vytrvalosti. A vytrvalost ať je dovršena skutkem, abyste byli dokonalí a neporušení, prosti všech nedostatků.*

Matouš 5,4: *Blaze těm, kdo pláčou, neboť oni budou potěšeni.*

Úvod

Když si lidé přejí k narozeninám, tak si přejí jen dobré věci. Velmi často slyšíme přání typu „hodně zdraví, štěstí, ať se ti splní vše, co chceš, hodně úspěchů v pracovním i osobním životě, křesťané k tomu přidávají i mnohdy až magickou formulku – hodně Božího požehnání (o kterém mají svou představu, jak by to mělo vypadat). Nikdo si nepřeje např. takto: Přeji ti, abys zažil něco těžkého, přeji ti hodně zkoušek, abys v nich mohl vyrůst, nepřeji ti lehký život, ale přeji ti hodně těžkosti, nějakou tu nemoc, přeji ti ztrátu práce, přeji ti, aby se ti nedařilo. V životě ale vidíme – a čím je člověk starší, tím to vnímá více – že život přináší řadu situací, které bychom si nikdy nepřáli a možná ani nikomu nepřáli. Život je skutečně (minimálně někdy) hořký.

1) Do života přichází těžké věci bez našeho přičinění

Bible těžké věci nazývá zkouškami – je to něco, čemu se „od přírody“ chceme vyhnout, snažíme se, jak se dá, ale většinou to dříve nebo později přijde. Může to být cokoli – vyhazov ze školy, ztráta zaměstnání, rozvrat manželství, šikana, přepadení, znásilnění, nemoc, ztráta svobody, úmrtí blízké osoby aj. Někdy na tom sice můžeme mít vinu (např. pokud se ve škole neučíme, a pak nezvládneme zkoušku), většinou však těžká věc přichází nečekaně.

Píseň Michala Davida: *„I takové dny jsou, že rána za ranou, zas právě tebe najde, a málokomu*

dojde, že padáš únavou. I takové dny jsou, že zpráva za zprávou, jen další trable přidá, a špatnou horší střídá, až padáš únavou.“ Zpěvák nabízí řešení: *„Pár přátel stačí mít, co uměj za to vzít, a nepřestanou hrát, když nemáš chuť se smát, jen zapři se a vstaň, a rvát se nepřestaň, vždyť někdy stačí říct, jen dál se snaž. Ty na to máš.“*

Pro každého může být těžkého něco jiného – a není možné se srovnávat. Každý život je originál. Pro školáka je životní katastrofa, když dostane první pětku, někteří myslí i na sebevraždu. Pro mladého člověka hledajícího partnera se hrouští svět, když ho ten/ta, do jehož se zamiloval, nechá. Pro živitele rodiny je noční můra přijít o práci. Starý člověk zápasí s nemohoucností a nemocemi. Pozoruj, že míra utrpení roste z věkem. Čím je člověk starší, jakoby by byl život těžší. Pominulo bezstarostné dětství a postupně se blíží stáří, o kterém se i v Bibli píše, že to jsou dny zlé, ve kterých nebudeme mít zalíbení (Kazatel 12). Těžkosti v životě prostě nechceme, chceme pohodový život, k čemuž nás masíruje naše konzumní společnost. Když už

2) Toužíme najít odpověď na otázku PROČ?

Proč – jedno slovo, na které bychom tak rádi dostali odpověď. A ona zpravidla nepřichází. Pokud věříme v Boha, tak se ptáme ještě takto: Bože, proč jsi to dopustil zrovna na mně? Ostatním lidem kolem mě se daří, vypadají spokojeně. Tady se musím zastavit. Já nevím, zda se jim daří. My lidé jsme skutečně dobří herci – a zpravidla v církvi. Nahodíme úsměv a na otázku jak se daří, odpovídáme většinou dobře, přinejhorším „jde to“. Nechceme dát najevo, že jsme v problémech. Mezi ostatními

bychom přece vypadali blbě. Otázka proč se zvýrazňuje s trvajícím časem utrpení, a nebo když přichází jedna další zpráva za druhou (ukázkovým příkladem je biblický Job – odtud se říká také „jobovka“). Ptáme se proč, proč, proč já? Je to přirozená reakce nás lidí. Protože my přece přirozeně těžké věci nechceme. Jako křesťané se můžeme modlit, voláme Boha a on najednou neodpovídá. Právě tehdy si můžeme uvědomit jednu věc – Bůh není automat, co na zavolání odpoví, není to automat, do kterého hodím modlitbu, a vypadne mi to, o co prosím. My to čekáme, že nás vysvobodí, pomůže nám, o ono nic. Bůh mlčí. Povšimněme si však jedné věci – právě když jsme v těžké situaci, jakoby se více na Boha obracíme – a to i nevěřící lidé Boha volají. Bůh není automat. Naopak je svrchovaný vládce Vesmíru, který dokonce nezakrývá to, že tvoří i zlo – Izajáš 45,7: vytvářím světlo a tvořím tmu, působím pokoj a tvořím zlo, já Hospodin konám všechny tyto věci.“ Příklad z historie Izraele – Bůh si použil na jeho soud ten nejhorší národ – Asyřany. To to za jejich neposlušnost. Ale Bůh si používá ty nejhorší lidi, i když to není za trest. Stačí se podívat do zemí, kde křesťané pro jméno Krista trpí nehorázným způsobem. Volají asi také Proč? Proč to Bože děláš? Určitě se modlí o to, aby se situace změnila. A ono je ještě hůře. Bůh nás totiž vede ještě dál, dále než za otázku proč.

Vlastní příběh: V životě – který na rozdíl od křesťanů pronásledovaných ve světě – jsem měl a mám celkem „pohodový“, jsem zažil několik těžkých situací. Určitě ta nejtěžší byla, když jsme se s Míšou těšili na naše první miminko. Nastal ten čas, my jeli do porodnice, ale ukázaly se komplikace. Proto manželka musela ihned na císařský řez. Dodnes si pamatuji, když lékař říká větu: Když děťátko teď vytáhneme, tak vám zaručuji, že vše bude v pořádku. Asi o hodinu později jsme se dozvěděli šokující zprávu – naše miminko u porodu umřelo. Před námi byl čas nějakých vyšetření. Říkal jsem si, že možná našemu synovi najdou nějakou vadu, ze kterou by stejně nemohl žít, nebo by byl těžce postižený a my jako rodiče bychom to nezvládli. Ale nestalo se tak – nenašla se žádná vada. Benjaminek byl úplně zdravý. Zůstávala tak jen ona otázka proč, Bože?

3) Nemusíme dostat odpověď, ale Bůh nás vede blíže k sobě samému

Po této zkušenosti se v mnohém změnil můj život. Začal jsem přehodnocovat svou křesťanskou víru, přemýšlet o Bohu, jak jsem se o něm z církve dozvídal, a zjistil jsem, že on je jiný. Není tak polapitelný, nestačí se uchláholit veršiky z Bible, najednou se tak těžko věří. Těžké věci přesouvají naši pozornost od nepodstatných věcí k tomu nejdůležitějšímu. Den po smrti Benjamina jsem jel nakoupit jídlo do Kauflandu, protože jsem zůstával s Míšou v nemocnici. Připadal jsem si jako mimozemšťan, věci, na kterých jsem dříve bazíroval – vytáčela mně fronta u pokladny, rozčiloval jsem se nad drahotou zboží a litoval toho, že není větší akce, mi teď byly úplně fuk. Neřešil jsem pozemské věci. Myslel jsem na nebo, kde už můj syn je. Asi bych lhal, kdybych neřekl, že mě napadaly myšlenky, že nejraději bych už také zemřel – a byl v nebi.

Těžké věci odvracejí naši pozornost k Bohu samotnému, neboť je to to jediné, co zbývá. Najednou se rozpadají všechny „jistoty“ naše konzumní společnosti, je vám jedno, zda držíte krok z módou, je vám jedno, kdo zrovna vládne, jestli budete mít na dovolenou. Při těch nejtěžších věcech, kdy hledíte smrti do tváře, krutě revidujete svůj život. Testuje se naše vytrvalost – zda skutečně věřím Bohu, nebo věřím tomu, co mi dává, tomu, čím mě zahrnuje.

4) Těžké věci obracejí naši pozornost k věčnosti

Jako křesťané v ČR si žijeme jako „prasata v žitě“, i když si pořád na něco stěžujeme.

Předevčím jsem sledoval dokument o KLDŘ, situace křesťanů je tam nejhorší na světě. Stalo se i toto – rodiče měli odvolat víru v Krista, jinak jim zabijí před jejich očima jejich děti. Holčička se podívala na svou maminku s výrazem, který se ptal – co, mami, uděláš? Maminka jí řekla, neboj se, za chvíli se potkáme v nebi. Děti zastřelili před očima rodičů a ty pak nechali přejet parním válcem. Ptáme se. Proč dopouštíš tyto krutosti, Bože?

Život toho, kdo věří Bohu, nekončí smrtí. V kontextu věčnosti se zcela mění důsledky těch nejhorších zkoušek. Boží dítě jde domů! V naší západoevropské společnosti jsme si ale udělali domovy tady, tady si pěkně hovíme, žijeme si v relativním klidu, a když nám ho chce – i Bůh – narušit, tak se zlobíme, a možná i přestáváme věřit. Odtud ona výzva k vytrvalosti a osvědčení víry. Naše víra se neosvědčí, když je vše klídek, pohoda a tabáček. V evangeliu Matouše jsme četli, blaze těm, kdo pláčou. To je povzbuzení. Nemáme zaslíbeno, že Bůh nám dá odpověď na naše zkoušky a utrpení, ale máme zaslíbení, že nám budou slzy setřeny. Smrt pro ty, kdo svěřili svou důvěru v Pána Boha, není konečná a těžké věci nám to připomínají.

Před dvěma měsíci mi umřela babička – když jsem byl menší tak jsem se tohoto okamžiku přímo hrozil – pár dnů před smrtí říkala v nemocnici, že by chtěla domů. Její pravý domov byl nebe. A tak šla domů. Posledních pár let měla velké bolesti, ale nikdy si nestěžovala – její věta byla – jak to má být, tak to bude. Jednou mi řekla, že neví, proč tu na světě ještě je, když je tak neschopná. Na to jsem jí odpověděl, že je vzorem ve vytrvalosti, v tom, že i když každý den trpí, tak na Pána Boha nezanevřela, ale naopak se tím víc na něho těšila. Věděla, že jde domů. Těžké věci obracejí naši pozornost k věčnosti.

Jak se chovat k lidem, kteří procházejí utrpením?

Když život zhořkne... Především nezlehčovat jeho utrpení (to nic není...)

Nedávat jednoduché rady. Křesťané by se měli vyhnout řečem typu – věř a bude to fajn.

V Bibli máme na to návod – plačte s plačícími. Nemáme tam, poučujte plačící, utírejte jim slzy (to bude dobrý).

Závěr

V tom všem utrpení je jedině Bůh sám pevný bod, on je původcem všeho, i těchto zlých věcí, a není to proto, že by nás chtěl primárně ničit, i když to tak může vypadat, ale proto, abychom v životě objevili a poznali to, co je skutečně důležité, co zůstává, když se všechno ostatní rozpadne - a to je ON (Bůh sám). Ale cesta k tomuto poznání nevede jinak, než skrze život, který je hořký.